

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**ФАКУЛЬТЕТ ЗАХИСТУ РОСЛИН, БІОТЕХНОЛОГІЙ
І ЕКОЛОГІЇ**

ЗБІРНИК

матеріалів доповідей

**X МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ**

І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

**«ЕКОЛОГІЯ – ФІЛОСОФІЯ ІСНУВАННЯ
ЛЮДСТВА»**

24-25 квітня 2024 р.

Київ – 2024

УДК 113/119: 502/504

E45

Збірник містить матеріали доповідей учасників X Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених «Екологія – філософія існування людства», що проходить 24-25 квітня 2024 р. на базі кафедри екології агросфери та екологічного контролю факультету захисту рослин, біотехнологій та екології Національного університету біоресурсів та природокористування України.

Мета конференції - підвищення ефективності та якості наукових досліджень, підтримки зв'язків у науковій галузі серед студентів, аспірантів, молодих вчених вищих аграрних навчальних закладів України та країн Європи, представлення, обговорення та використання результатів досліджень.

Матеріали конференції надруковані в авторській редакції, автори несуть відповідальність за поданий матеріал.

Відповідальні за випуск: Паламарчук С.П., Наумовська О.І.

Ухвалено вченою радою факультету захисту рослин, біотехнологій та екології (протокол №8 від 20 квітня 2024 р.).

<i>Певно О.О., Чабанюк Я.В.</i> ЕКОТОКСИКОЛОГІЧНА ОЦІНКА ПРЕПАРАТУ BIONORMA ТРИХОДЕРМА В НАСАДЖЕННЯХ СУНИЦІ САДОВОЇ.....	222
<i>Пигичко Р.О., Бойко О.А.</i> ОПТИМІЗАЦІЯ УМОВ КУЛЬТИВУВАННЯ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ГРИБІВ PLEUROTUS OSTREATUS KUMM.....	224
<i>Побережський О.Р., Баишта О.В.</i> ЗАХОДИ ЗАХИСТУ М'ЯТИ ПЕРЦЕВОЇ ВІД ІРЖІ (<i>PUCCINIA MENTHAE</i> PERS.).	225
<i>Помагайбог С.О., Годованець М.О.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ АГРОЦЕНОЗІВ ЗА ЕКОЛОГІЧНО Й ЕКОНОМІЧНО ОБГРУНТОВАНИХ ЗАХОДІВ КОНТРОЛЮ КОМАХ ФІТОФАГІВ У ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	227
<i>Погорєлова Я., Антіпов І.О.</i> РОЗРОБКА СИСТЕМИ ПЛР ДЕТЕКЦІЇ ВІРУСУ МОЗАЇКИ СОЇ.....	229
<i>Подрезов І.О., Сидякіна О.В.</i> ЕКОЛОГІЧНІ ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ЖИВЛЕННЯ СОНЯШНИКУ.....	231
<i>Приймачук О.В., Сербенюк А.А.</i> ВИЯВЛЕННЯ ПРОБЛЕМ У ФОРМУВАННІ ЕКОЛОГІЧНОЇ МЕРЕЖІ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ЇХ ВИРІШЕННЯ.....	233
<i>Проценко А.М., Наумовська О.І.</i> ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, ЯКІ ПРОДУКУЮТЬ СМІТТЄЗВАЛИЩА.....	236
<i>Пула В.С., Коломієць Ю.В.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ РЕЧОВИН НЕПЕНТЕСУ ЧУДОВОГО (<i>PERENTHES MIRABILIS</i>) В УМОВАХ IN VITRO.....	238
<i>Пустова С.О.</i> ІНДИКАТОРИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.	239
<i>Разінкіна Є.О., Бережняк Є.М.</i> ЕКОЛОГІЧНІ НЕГАРАЗДИ І ВАЖЛИВІ СУСПІЛЬНІ ІНІЦІАТИВИ ЗА СУЧАСНОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ФЕОДОСІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	241
<i>Расторгуєва М.Й., Олійник Г.С.</i> ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТИХ ТЕКСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ: ОГЛЯД СВІТОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....	243
<i>Реус І.Р., Павлюк С.Д.</i> ПОТЕНЦІАЛ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ НА ТЕРИТОРІЯХ ПЗФ ЗАХІДНИХ ОБЛАСТЕЙ УКРАЇНИ.....	245
<i>Рубаник Р.О., Ілленко В.В.</i> ВПЛИВ ВНЕСЕННЯ ЗАБРУДНЕНОЇ ¹³⁷Cs ДЕРЕВНОЇ ЗОЛИ НА РАДІОАКТИВНЕ ЗАБРУДНЕННЯ КАРТОПЛІ.....	247
<i>Савіцька Л.В., Нестерова Н.Г.</i> ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ РОСЛИН РОДУ FAGACEAE ДЛЯ ОЗЕЛЕНЕННЯ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА.....	249

Список використаних джерел:

1. Dashchenko A., Influence of simulated microgravity on plant resistance of soybean to Soybean mosaic virus [Text] / A. Dashchenko, V. Petrenkova, L. Mishchenko // VIII International Conference. Bioresources and viruses, 2016. – P. 87–89.
2. Domier L.L., Variability and transmission of Aphis glycines of North American and Asian soybean mosaic virus isolates [Text] / L.L. Domier, I.J. Latorre, T.A. Steinlage, N.M. Coppin, G.L. Hartman // Archives of Virology. – 2003. – Vol. 148, Issue 10. – P. 1925–1941. doi: 10.1007/s00705-003-0147-0
3. Gibbs A.J. The Bean common mosaic virus lineage of potyviruses: where did it arise and when? [Text] / A.J. Gibbs, J. W. Trueman, M. J. Gibbs // Archives of Virology. – 2008. – Vol. 153, Issue 12. – P. 2177–2187. doi: 10.1007/s00705-008-0256-x
4. Hrytsev O., Biological properties of the pathogens isolated from plants *Glycine maxima* L. Microbiology and Immunology – the Development Outlook in the 21st century [Text] / O. Hrytsev, P. Zelena, J. Yumyna, V. Shepelevych, V. Trigubenko, L. Mishchenko // II International Scientific Conference, 2016. – P. 71–72.

УДК 631.95:633.854.78

ЕКОЛОГІЧНІ ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ЖИВЛЕННЯ СОНЯШНИКУ

Подрезов І.О., аспірант агрономічного факультету

Сидякіна О.В., кандидат с.-г. наук, доцент кафедри рослинництва та агроінженерії

Херсонський державний аграрно-економічний університет

Соняшник (*Helianthus annuus*) є однією з найважливіших олійних культур в Україні та багатьох країнах світу, яка, в першу чергу, використовується як джерело високоякісної олії та біопалива, а також відіграє важливе значення в галузі кормовиробництва та в якості медоносної культури. Оптимізація живлення рослин соняшнику є ключовим аспектом вирощування цієї культури з екологічної точки зору, особливо враховуючи той факт, що соняшник в Україні вирощується в основному в короткоротаційних сівозмінах. Забезпечення належного рівня живлення рослин дозволяє значною мірою підвищити врожайність, покращити якість насіння, зменшити обсяги використання мінеральних добрив і пестицидів та зберегти ґрунтові ресурси [1].

Одним із екологічних методів оптимізації живлення рослин соняшнику є використання органічних добрив та біологічних препаратів, які відіграють ключове значення у підвищенні продуктивності культури та покращенні родючості ґрунту. Органічні добрива:

– збагачують ґрунт не лише основними елементами живлення, такими як азот, фосфор і калій, а й мікроелементами, які необхідні для здорового та потужного росту й розвитку рослин;

– поліпшують структуру ґрунту, роблячи його більш пухким, що сприяє кращому проникненню води та повітря до кореневої системи рослин;

– допомагають зменшити негативні прояви ерозійних процесів, зберігаючи родючість ґрунту на довгостроковій основі [2].

Біологічні препарати містять корисні мікроорганізми – гриби і бактерії, які вступають у симбіотичні відносини з кореневою системою та позитивно впливають на доступність елементів живлення для рослин. Також в останні роки біологічні препарати становлять серйозну альтернативу системі хімічного захисту посівів соняшнику від хвороб і шкідників. Біологічний підхід представляє глибокий практичний інтерес, адже він, в першу чергу, є безпечним для довкілля. Біоагенти не забруднюють навколишнє середовище, характеризуються високою селективністю, мають невичерпні ресурси і легко виробляються у промислових масштабах. Тому у провідних країнах світу біологічний захист посівів соняшнику є екологічно безпечною і пріоритетною формою перспективного планування боротьби з хворобами і шкідниками [3].

Використання органічних добрив та біологічних препаратів сприяє екологічно чистому та сталому веденню аграрної галузі, зменшуючи залежність від мінеральних добрив та хімічних засобів захисту рослин, особливо за вирощування соняшнику – культури, яка виснажує ґрунт та виносить з урожаєм значну кількість поживних речовин.

Звісно, що повністю відмовитися від мінеральних добрив у виробничих умовах досить складно. Тому важливим екологічним підходом щодо оптимізації живлення соняшнику є використання обґрунтованих норм внесення мінеральних добрив з урахуванням потреби рослин в основних макро- та мікроелементах, фактичної родючості ґрунту та запланованого рівня врожайності. Такий підхід буде сприяти формуванню оптимальної біомаси і покращенню фотосинтетичної діяльності рослин, що, в свою чергу, відіб'ється приростом урожайності та покращенням показників якості насіння [4].

Вирощування органічного соняшнику є перспективним напрямком аграрної галузі, оскільки відповідає сучасним екологічним підходам та концепції сталого розвитку. Органічне виробництво мінімізує вплив на природу, а органічна продукція є безпечною для здоров'я споживачів, оскільки не містить залишків хімічних речовин. Крім того, органічний соняшник може бути економічно вигідним для агровиробників через можливість реалізації за більш високими цінами для органічної продукції [5].

Загалом, екологічні шляхи оптимізації живлення соняшнику спрямовані на збереження навколишнього середовища, покращення якості врожаю, раціональне використання природних ресурсів та підвищення стабільності агроecosystem. Важливо продовжувати дослідження у даному напрямку та впроваджувати у виробництво екологічно безпечні агротехнології вирощування соняшнику для збереження природних ресурсів та покращення якості життя населення.

Список використаних джерел:

1. Сидякіна О.В., Павленко С.Г. Ефективність застосування мікроелементів у системі живлення рослин соняшнику. Таврійський науковий вісник. 2021. № 118. С. 152–158.
2. Органічні добрива: навчальний посібник / С.В. Журавель, М.М. Кравчук, Р.Б. Кропивницький [та ін.]. Житомир: Вид-во Поліського ун-ту, 2020. 200 с.
3. Юркевич Є.О., Валентюк Н.О., Петренко С.О., Родіонов А.В., Грабовецька О.А. Ефективність застосування біопрепаратів при вирощуванні соняшнику кондитерського в умовах Південного Степу України. Аграрні інновації. 2023. Вип. 21. С. 118–125.
4. Сидякіна О.В., Гамаюнова В.В. Сучасний стан та перспективи виробництва насіння соняшнику. Таврійський науковий вісник. 2023. Вип. 131. С. 196–204.
5. Юркевич Є.О., Валентюк Н.О., Когут І.М., Євич В.С. Особливості формування запасів вологи в ґрунті під впливом різних систем зяблевого обробітку під соняшник в органічному землеробстві. Таврійський науковий вісник. 2022. Вип. 125. С. 104–110.

УДК 504:502.2(477.82)

ВИЯВЛЕННЯ ПРОБЛЕМ У ФОРМУВАННІ ЕКОЛОГІЧНОЇ МЕРЕЖІ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Приймачук О.В., студентка ОС «Магістр» 1 р.н., факультету захисту рослин,
біотехнологій та екології

Сербенюк А.А., кандидат с.-г. наук, старший викладач кафедри екології агросфери та
екологічного контролю.

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Волинська область знаходиться у західній частині України і має багатий природний заповідний фонд, який складається з природно-заповідних територій, що знаходяться під особливою охороною через важливі природні або історичні цінності, які вони представляють. Волинська область має багату природну спадщину, яка включає унікальні екосистеми, рідкісні рослини і тварини, а також історичні та культурні пам'ятки. Для стабільного використання